

1995. október 12. - TV-jegyzet - **Szurkolok Osszó Juditnak, aki az Unokáink is látni fogják című optimista műsort szerkeszti-vezeti.** Ezúttal

Budapesten néztünk körül az európai örökség-napok alkalmából. Ez egy Párizsból tíz éve indult mozgalom, melynek lényege, hogy a nagyközönség előtt az év 360 napján elzárt épületeket ilyenkor ingyen megtekintheti a polgár.

Bizonyára emlékeznek arra az ominózus esetre, amikor a rendszerváltás dandárján egy éjjel illetéktelenek besétáltak a Belügyminisztérium legféltettebb irattárába, és rögzítették a látottakat. Én csak egyszer jártam — szabad akaratomból — a nevezetes épületben, de akkor is „kézről-kézre” adogattuk, nem tévedhettem el. De a figyelmemet nem kerülte el az épület eleganciája és pompája. Hazánkban idén negyedszer nyíltak meg olyan szép középületek, mint a BM-é. Azt csak a műsorból tudtam meg, hogy Alpár Ignác tervezte. A megrendelő nem sajnálta az anyagot: nyomasztó az épületből áradó robusztus elegancia. Sugallván, hogy a falak mögé csak kiválasztottak léphetnek. Ez ma is így van. Kivéve ezt a néhány napot. Alpár kortársa volt Lechner Ödön, akinek gyönyörű szecessziós alkotásai — a Postatakarékpénztár, az Iparművészeti Múzeum, a kőbányai templom, a Földtani Intézet — nem nagyon tetszettek az akkori kultuszminiszternek. Pedig ő már akkor gondolt a mai helikopteres városnézőkre is. Amikor megkérdezték tőle, miért dolgozza ki oly alaposan a tető fölülnézeti képét is — hisz azt úgysem látja senki —, azt felelte, dehogynem, a madarak látják.

A kor másik jeles építésze, Medgyaszay István — a veszprémi és a soproni színház tervezője — hosszú tanulmányutat tett, és alapos kutatásokat folytatott őstörténetünk tárgyi és formai emlékeinek feltárására, hogy beépíthesse azokat műveibe.

Lechner szép alkotásai közül a kőbányai templom végre megszabadult sokéves állványtakarójától, s a Szépművészeti Múzeumot is gyógyító kezek renoválják. Talán nem tolódik el újabb évtizedekre a tető eredeti üvegmozaikjának helyreállítása sem.

Bevallom, nem volt tudomásom ezekről a nyílt napokról. Az ok egyszerű: a Lechner Ödön Alapítvány által szervezett — az Európa Tanács által is fölkarolt — örökségnapok propagandájára nincs pénz. Semmire nincs pénz. Az idegenvezetést önkéntesek vállalták. A nyitott napok sikere, az intézmények dolgozóinak növekvő büszkesége ad erőt a szervezőknek, így talán derűlátók lehetünk, hogy unokáink unokái is látni fogják ezeket a kincseket. Amiben biztosabbak lehetnénk, ha a nagy (bank)beruházók végre áldoznának néhány százalékot a műemlékvédelemre is. **Zétényi Zoltán**